

Naturskyddsföreningen
Skövde

**Program
våren 2019**

orkide-
vandringar

**kabaré om
miljökamp
och
demokrati**

Rekoring

**Lindbergska
ytan**

m.m.

**TRÄDGÅRDS
TÄVLING!**

se sidan 4

**välj dina favoriter
eller gå på alla 27!**

**Naturskyddsföreningen
Skövdes Ordförande
Kurt-Anders Johansson
har ordet:**

NOHLMARKENS NATURVÄRDEN KAN HOTAS AV BEBYGGELSE!

I en artikel i SLA 31 mars 2018 pekas området öster om Nohlmarken ut som planerat bostadsområde. I kommunens översiktsplan 2025 står "82 Skultorp Loringa utredningsområde ett framtida område som ger möjlighet till fortsatt expansion av Skultorps tätort. Den västligaste delen ligger inom riksintresse Loringaskogen ..vattenförhållandena i naturreservatet får inte påverkas." Skulle en exploatering av området ske, kräver detta omfattande dräneringar i den fuktiga marken där. Denna dränering skulle med allra största sannolikhet dramatiskt ändra också de hydrologiska förhållandena i Nohlmarken. Skulle grundvattnet sjunka i Nohlmarken så skulle säkerligen den rika förekomsten av orkidéer minska eller till och med försvinna i stora delar. Detta är givetvis helt oacceptabelt i ett Natura 2000-område och naturreservat. Istället anser vi att vi ska utvidga Nohlmarkens naturreservat! I stället för byggnation öster om Loringavägen, kan de gamla åkrarna och betesmarken öster om Nohlmarken i stället utvecklas till en slåttermark, som på lite längre sikt kan få lika stora förekomster av orkidéer och andra vackra blommor som i Nohlmarkens Naturreservat. Detta skulle öka värdet och attraktionen på Natura 2000-området, Naturreservatet och orkidéparadiset Nohlmarken ännu mer! Passa på att besöka området i sommar!
Vi har guidade vandringar den 16 juni och 29 juli.

Vill du bidra till
markernas skötsel?
Nohlmarkenfonden finns!!
Sätt in pengar på konto
5170-4094 eller
swisha till 123 14 76 175
Ange Nohlmarken i
din betalning!

Vill du ha påminnelse via e-post?

Vi skickar ut påminnelser om programpunkterna, nyhetsbrev och annat aktuellt. Idag har vi adresser till ca hälften av medlemmarna. Får du inte någon e-post från oss, så saknar vi din aktuella e-postadress. Vill du ha utskick- en, mejla din e-postadress till ingvar.fredriksson@telia.com

Hökabergsgrupp

Våra värdefulla ängs- och betes marker på Hökaberg behöver skötsel för att behålla och förbättra sina naturvärden. Det kan vara praktiskt arbete men även inventeringar av arter.

Vi har ett gäng, som på dagtid vardagar någon dag i månaden åker till Hökaberg och jobbar.

Inga stora krav. Naturligtvis har vi matsäck med oss och njuter/ umgås i de fina markerna, dessutom får vi frisk luft, lite motion och förbättrad hälsa. Kanske har du några bekanta som kan vara intresserade, hör med dem. Alla kan vara med, ju fler vi är, ju finare kan vi hålla markerna.

Tycker du det är intressant? Häng med nån dag och prova!

Kontakta Ingvar Fredriksson

073-7273648

ingvar.fredriksson@telia.com

Smådjursgrupp

I vår natur finns många små djur, insekter, mångfotingar, spindlar. Vi är några i kretsen som tycker det skulle vara intressant att lära oss mer genom att t.ex. undersöka ett område och se vilka som finns där eller kolla mer på någon grupp av smådjuren. Tanken är att vi åker ut vid lämpliga tider och kollar Kallelse skickas ut via e-post. Tycker du det verkar intressant? Hör av dig till Krister Dalgren 0500-415245 Ingvar Fredriksson 073-7273648, ingvar.fredriksson@telia.com

Hemsidan:

skovde.naturskyddsforeningen.se

Här finns alla våra kontaktuppgifter till styrelsen, programbladet (även i pdf som du kan skriva ut) och skrivelser vi gör i natur och miljövårdsfrågor m.m.

Facebook- vår kanal för snabba påminnelser och reportage

Sök "naturskyddsforeningen skövde" och gilla sidan!

"Studiecirkel Ut i naturen"

Naturutflykter i olika naturområden i Skövdes närhet. Vi ser på den biologiska mångfalden i dess olika former, växter, fåglar, mossor, lavar, insekter m.fl. och sätter i dem i ett ekologiskt samband med ekosystemtjänster. Vistelse i naturen är också hälsobefrämjande. Inga krav på förkunskaper, ALLA kan vara med. Vi startar 29 april kl 18.30 på Billingehovs parkering, sedan går vi ut måndagar under maj och juni. Ta gärna med vänner och bekanta för att öka naturkunskaperna i vackra miljöer. Frågor och anmälان: Ingvar Fredriksson, 073-7273648

ingvar.fredriksson@telia.com

Cirkeln fortsätter även under hösten (innehåll som ovan). Vi träffas då varannan söndag med start den 8 september kl 09.00

TÄVLING: SKÖVDES NATUR VÄNLIGASTE TRÄDGÅRD!

Som trädgårdsägare kan du göra stora insatser för vilda djur och växter genom att erbjuda bra förutsättningar. Du kan med enkla medel få din trädgård att myllra av liv. Din trädgård bidrar till den biologiska mångfalden i världen!

Vi i Naturskyddsföreningen Skövde kommer nu 2019 att utse i vilken trädgård det myllrar allra mest! Du deltar genom att fylla i listan som du hittar på vår hemsida (skovde.naturskyddsforening.se) Där finns också mer info om tävlingen. Skicka in din lista (och bild om du vill) senast den 15 augusti!

För mer info: Jonas Andersson
070-509 86 25 eller

andersson.jonas@hotmail.com

Eller Rolf-Göran Carlsson 070-571 34 35

För inspiration till din trädgård följ med till fjolårets vinnare den 25 juni (se programmet)

Årsmöte och bildvisning om Svalbard

Tisdag 5 mars kl 19.00

Immanuelskyrkan, Kungsgatan 19. Församlingssvåningen. Vi inleder med sedvanliga årsmötesförhandlingar. Kretsen bjuder på kaffe med dopp och en "På spåret" tävling. Därefter visar Bengt-Åke Öhgren bilder från Svalbard och berättar om klimatfrågan och isbjörnarna. Välkomna! Ansvarig Kurt-Anders Johansson 070-6301736

Ugglelyssning

Lördag 9 mars samling Coop extra p-plats kl 17.00

Vi lyssnar på ugglornas hoande på och runt Billingen.

Info: Kent-Ove Hvass 070-393 96 43

Ett samarr. med Skövde Fågelklubb

Gåsräkningar

lördag 9 mars kl 05.30 samt 23 mars 05.00 och 30 mars kl 05.00

Samling Logården Odensåker

Vi samlas för att räkna alla de gäss som rastar runtom Östen.

Inga förkunskaper behövs!

För mer info: Kent-Ove Hvass 070-393 96 43

ett samarr. med Skövde fågelklubb

Trädkramarna - en kabarè om miljökamp, demokrati och vår stund på jorden. 12 Mars kl. 18.30 Odeon, Kulturhuset Skövde

Kabarégruppen Sweet dreams från Stockholm

Det är en föreställning om de människor som organiserar sig och protesterar mot miljöförstöring. Såsom trädkramarna gjorde i Bohuslän för 30 år sen. En föreställning om vad som styr vårt samhälle och hur man kan göra skillnad. Idag vet vi att klimatet är en ödesfråga och frågorna som ställdes för 30 år sen är lika relevanta nu.

OBS! Gratis entré

vid föranmälan senast 11 Mars.

Begränsat antal platser, anmälan: www.studieframjandet.se

sök sedan på ordet: "Trädkramarna" (Skövde) eller 0500-381550

Samarrangemang: Studiefrämjandet &

Skövde Naturskyddsförening

Sweet dreams foto Frida Klingberg

Orrmorgon

Söndag 24 mars kl 05.00

samling Coop extra p-plats

En tidig morgon far vi ut på Skövde skjutfält för att se orrspel.

OBS det kan bli ändringar pga skjutövningar så kolla för säkerhets skull med Kent-Ove Hvass 070-393 96 43
ett samarr. med Skövde fågelklubb

Rekoring vad är det?

Måndag den 25 mars kl 18.00 Stadsbiblioteket Skövde

"Rekoringar" har blivit en succé! Konsumenter får tillgång till närproducerade och ofta ekologiska livsmedel. Producenterna får en ny marknad. Annika Gustavsson och Veronica Svensson som startade upp Skövde Rekoring berättar. Det kommer finnas möjlighet att handla livsmedel i samband med föreläsningen så producenter finns på plats. Produkterna kommer att annonseras i förväg via Skövde Rekoring på facebook.
Ett samarr. med Skövde stadsbibliotek /månsidig måndag och Skövdes miljöstrateg.

Bokcirkel start

Tisdag 26 mars kl 19.00

En bokcirkel om någon miljöbok. Vilken bestämmer vi då vi ses. Ta med något du läst själv eller föreslå något som du gärna vill läsa!
ansvarig Manne Rytman 070-31 74 552

Vårstädning på Hökaberg

Söndag 31 mars Samling på Billingeovs parkering 09.00 för samåkning eller Hökaberg 09.30.

Kom med och gör markerna på Hökaberg vårfina. Vi fagar, röjer och stängslar. Ta gärna med lämpliga redskap och fika. Kretsen bjuder på korv.

Ansvarig Ingvar Fredriksson 073-7273648, ingvar.fredriksson@telia.com

Grodor och salamandrar

Måndag 8 april klockan 21.00. Samling p-platsen vid Ryds ängar

Vill du lyssna på hur grodlek låter? Eller lära dig höra skillnad på vanlig groda och åkergroda? Eller kanske se en salamander? Då är du välkommen att följa med på vår groddjurssafari under våren då dessa djur har sin parningslek. Vädret och vårens framfart kan påverka tiden för parningsleken med förhoppningsvis får vi höra och se flera arter. Guide: Sofia Berg 070-2234909.

Billingeleven – Sippor längs bergskanten

Söndag 28 april kl 09.30. Samling på parkeringen norr om bandybanan på Billingen.

Vandringen går ner för Strupen, utmed bergskanten och upp mot Åsbotorpssjön. Vi ser på tidiga vårblommor, några mossor och lavar. Ta med fika och gärna en lupp. Lättgången terräng, men ett brant motlut.

Guide Ingvar Fredriksson, 073-7273648, ingvar.fredriksson@telia.com

Ett samarrangemang med Billingens fritidsområde EF.

Karstorp Lycke-Lilla Höjen

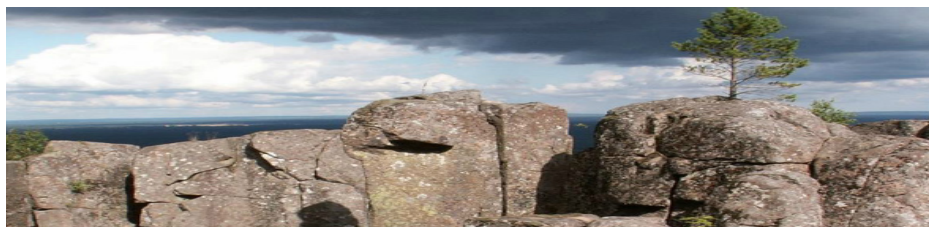
Söndag 5 maj 10.00 Samling vid Lerdala kyrka parkeringsplats

Vi kommer att vandra runt i de vackra betesmarkerna i reservatets centrala del. Efter någon timmes vandring kommer vi fram till backarna vid Karstorp gård, där vi fikar medan vi beundrar den vackra utsikten. Från Karstorp är det en fantastisk utsikt över sjön Lången och mot Kinnekulle. Höjden är troligen en lerskifferkulle som eroderats fram av inlandsisen. Medtag fika! Guide Peter Nilsson telefon 0706-82 76 78

Geologivandring hemmavé

Tisdag 7 maj kl 18.00 Samling på parkeringen nedanför slalombacken

Vi vandrar från tropiska hav för 500 miljoner år sedan till dramatiska händelser 200 miljoner senare. Tre olika tidsåldrar passerar vi för att inta medhavd fika med härlig utsikt på magma från underjorden. Öömma skor rekommenderas. Guide med stenkoll: Siv Hallnemo 070-26 23 139

"En dag i Maj"

Lördag 11 Maj kl. 9-11 samling Forsby kyrka

Närnatur-guidning, för barn mellan 9-11 år. , ta med matsäck.

OBS! Föranmälan till Lena Karlsson 0708-636337

Den biologiska mångfaldens dag

Onsdag 22 maj kl 18.30. Samling vid Häggums kyrka

Där tittar vi på och njuter av blomsterrika ängar, ek-hasselskogar med en lundflora, rikkärr med en del orkidéer och dammar med en del fåglar.

Medtag fika

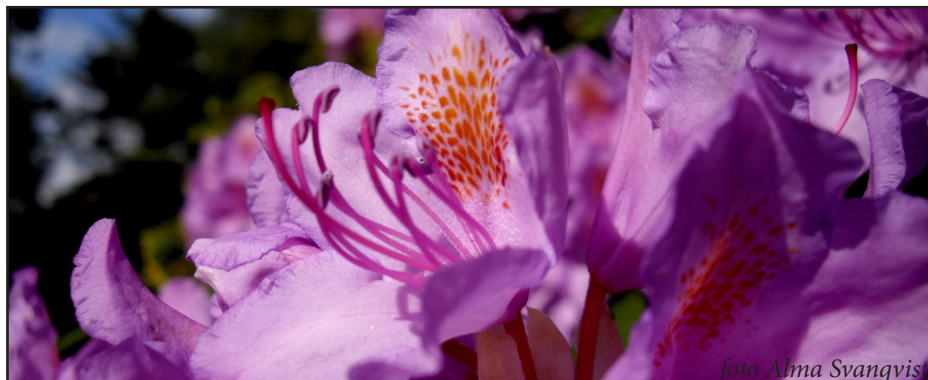
Guider: Kurt-Anders Johansson, 070-630 17 36 och Rolf-Göran Carlsson 070-571 34 35

Vilda växter för mat, medicin och hälsa.

Lördag 25 maj kl 09.00 Samling vid Lokalen N.Bergvägen 21

Vilka växter kan användas för medicin och hälsa? Kanske hittar vi pestskräp en medicinalväxt sedan medeltiden, roten ansågs till och med bota pest. På 50-talet upptäcktes i pestskräp, petasin, vilken används i kramplösande medicin. Medtag liten korg för dina växter och kaffet

Guider Anita Silverstad och Manne Ryttman (070-31 74 552)

Vandring i blommande Rhododendrondalen

Måndag 27 maj kl 10.00. Samling vid slalombackens parkering.

Vi gör två vandringar i Rhododendrondalen. (repris i kväll! Se nedan) Hör lite om historien, se vilka örter, träd och buskar som finns där och njut av blommande rhododendron. Ta med fika, så kan vi sitta ner en stund och av områdets skönhet.

Ingvar Fredriksson, 073-7273648 ingvar.fredriksson@telia.com

Ett samarrangemang med Billings fritidsområde EF.

Vandring i blommande Rhododendrondalen

Måndag 27 maj kl 18.30.

Samling vid slalombackens parkering.

Dagens andra vandring i Rhododendrondalen. Sådär är kvällen favorit i repris för er som inte hann i förmiddags ! Guide Ingvar Fredriksson, 073-7273648 ingvar.fredriksson@telia.com

Ett samarrangemang med Billingens fritidsområde EF.

Eahagen

Söndagen 2 juni kl. 10.00 Samling vid Öglunda kyrka.

Vi åker till Eahagen där vi vandrar i gammal bondeskog som gränsar till Flämsjön. På vägen dit går vi på Eahagens leder.

Vandringen tar ca 2-2½ timmar. Medtag fika.

Guide: Peter Nilsson Stofkoper Tel. 070-682 76 78

Invasiva arter

Ons 5 juni kl. 18.00 Samling på Arena Skövdes parkering, vid återvinningen!

Inför den av Fältbiologerna instiftade "stora lupinbekämpardagen" går vi en sväng i centrala Skövde och tittar på växterna samtidigt som vi diskuterar begrepp som invasiva arter, främmande arter och inhemska arter. Vad är vad? Vad kan vi göra åt problemet som arter, t.ex. blomsterlupinen, utgör?

Guide: Jonas Andersson, 070-5098625.

Örnbräkenjakt på Hökaberget

Tisdag 11 juni kl 18.00. Samling vid Billingehov 17.30 för samåkning eller Hökaberget 18.00

Genom årtusendene har betesdjuren ätit av växterna och evolutionen har resulterat i olika sorters försvarsmekanismer. Att vara växt och innehålla ämnen som är giftiga eller osmakliga för betesdjuren gör att växten undviker att bli uppäten. Örnbräken innehåller ett gift som gör den oätlig. Perfekt barnaktivitet : låt barnen ge sig på dem med pinnar!

Samtliga blad i hagen kommer från samma rotsystem och därför bör alla blad slås av. Ta gärna med lie eller nån pinne ;) Ta med fika.

Ansvarig Ingvar Fredriksson, 073-7273648,

ingvar.fredriksson@telia.com

Nohlmarken -De vilda blommornas dag

Söndagen 16 juni klockan 10.00 samling vid Nohlmarken

Vandring i ett av Sveriges finaste orkidéområde. Stora restaureringsinsatser och årlig slåtter utförd av Naturskyddsföreningen mfl har utvecklat området till kommunens artrikaste växtlokal.

Vid tidpunkten för denna vandring kan man i detta orkidéparadis finna minst 10 blommande orkidéarter i området, Bra år kan de ses i tusental.. Dessutom förekommer många andra vackra arter. Guider är Kurt-Anders Johansson, Rolf-Göran Carlsson och Ingvar Fredriksson. Tel. 070-630 17 36.

Trädgårdsbesök

Tisdag 25 juni kl. 18.00 Diamantvägen 7, Skövde.

Vi får en guidning i trädgården som vann 2018 års upplaga av vår trädgårdstävling. Hur har ägarna gjort för att få en trivsamt trädgård, för både människor och andra arter? Ta med fika! Detta blir samtidigt startskottet för 2019 års tävling

Ansvarig: Jonas Andersson 070-5098625

Fjärilar & humlor, blommor & mångfald

Tisdag 2 juli klockan 11.00. Klasborgs

ängar Samling vid bågskytteparkeringen (mitt emot Klasborg äng)

Välkommen på naturvandring i Klasborgs ängar, Hentorp, Skövde. Vid bra väder hoppas vi på att få se många av våra vackra dagfjärilar, humlor, blommor och annan biologisk mångfald. Fokus ligger på fjärilsskådning. Ta gärna med fika samt fjärilshåv (om ni har).

Guide: Sofia Berg, 070-2234909.

Nohlmarken, orkidéparadiset på Billingen

Måndagen 29 juli klockan 18.30.

I Nohlmarken kan man under en säsong finna inte mindre än hälften av alla i länet funna orkidéer nämligen 15 arter. Vid tidpunkten för denna vandring kan man bara se några arter, men blomsterprakten är överväldigande av orkidéerna brudsporre och skogsnycklar.

Vi får även se mycket höskallra, natt och dag och mycket annat.

Guider är Kurt-Anders Johansson, Rolf-Göran Carlsson och Ingvar Fredriksson 070-630 17 36.

Vandring på Blängsmossen

Tisdag 6 augusti kl 18.30. Samling P-platsen vid Blängsmossen.

Vi gör en kvällsvandring ut till fågeltornet. Vi berättar om högmossars utveckling och ser på mossen med dess växter, mossor m.m. Ta med fika och gärna en lupp. Stövlar kan vara bra att ha på fötterna. Guide Ingvar Fredriksson, 073-7273648, ingvar.fredriksson@telia.com

Ett samarrangemang med Billingens fritidsområde EF.

Slätterdag på Hökaberg

Lördag 17 augusti kl 09.30. (Reservdag vid dåligt väder tisdag 20 aug.)

Samling Billingeovs parkering för samåkning kl 09.00 eller Hökaberg 09.30

Ta med lie eller räfsa om du har, annars får du låna. Ta gärna med vänner och bekanta, det är trevligt om vi är många. Barnen kan klappa kor eller räfsa! Kretsen bjuder på korv, ta med det du vill dricka. Det går att komma senare under dagen också. Ansvarig Ingvar Fredriksson, 073-7273648, ingvar.fredriksson@telia.com

*slätterlaget 2018
foto Börje H Fagerlind*

Lindbergska provytan - en natur och kulturvandring

Söndagen 18 augusti kl. 10.00 Samling vid Timmersdala kyrka.

Här möts natur och kultur. 200 åriga tallar med brand- och huggspår och orörd barrskog som har varit skyddad sedan lång tid tillbaka.

Lindbergska ytan uppkallad efter en jägmästare som tidigare var verksam i trakten. Syftet då (1943) var att: "Bereda senare generationers möjlighet att se det virkesförråd och de dimensioner som under gynnsamma förhållanden kunna uppstå av barrskog inom dessa trakter"

Guider är Anna Johansson Tel. 070-220 24 16 och

Peter Nilsson 070-682 76 78

Naturskyddsföreningen

ideell förening med kraft att förändra

Vi är en ideell förening som startade för över hundra år sedan. Idag är vi Sveriges största miljöorganisation -226 000 medlemmar! Naturskyddsföreningen är sedan decennier Sveriges mest inflytelserika miljöorganisation. Föreningens framgångar bygger på våra medlemmars stöd och ideella arbete.

Vi arbetar lokalt i mer än 270 kommunkretsar.

Ju fler vi är, desto fortare kan vi förändra världen. Vill du hjälpa oss? För 24 kr/mån blir du medlem i Naturskyddsföreningen. Se mer på www.naturskyddsforeningen.se

Du som vill är också varmt välkommen att engagera dig ideellt, på den nivå som passar dig.

Medlemskap i Naturskyddsföreningen innebär också medlemskap i Skövde Naturskyddsförening.

Oavsett om du väljer att vara aktiv eller enbart stödja föreningens arbete med att bevara värdefull natur och värna om miljön i Skövde kommun är du mycket välkommen.

Du får vårt program i brevlådan samt Skaraborgsnatur – en fantastisk fin årsbok om lokala naturpärlor mm.

NATURSKYDDSFÖRENING SKÖVDE

c/o Kurt-Anders Johansson

Henrik Gjutares gata 36 B

541 45 SKÖVDE

0500-41 17 80

johansson.kurt-anders@telia.com

skovde.naturskyddsforening.se